

LIUKAS

Nr.

556

XXVI M.

PERIODICO QUINCENAL LITUANO

29 DE MAYO DE 1974.

Lietuvos Išlaisvinimo Galimybės

Lietuvių Tautos siekimai laisvės ir nepriklausomybės ne visados galėjo būti įgyvendinti. Tos galimybės priklausė - ir priklausys ateityje - nuo pasaulinių apystovų, palankių ar priešingų, kurios tankiai nulemia tautų ateitį.

Atsiminkime, kad XVIII amžiaus pabaigoje rusai užgnaužė Lietuvos ir Lenkijos laisvę. Carų jungas buvo tiek nepakenčiamas, kad abi tautos kelis kartus atvirai sukilo prieš Maskvos valdovus. Sukilimai, tačiau, tapo žiauriai numalšinti, nes blogai ginkluoti, skubiai surinkti sukilėlių būriai negalėjo atsilaikyti prieš daug galingesnę ir skaitingesnę carų kariuomenę.

Laisvės ugnis, betgi neužgeso žmonių širdyse. 1905 metais rusams pralaimėjus karą su Japonija, caro sostas subraškėjo. Per Lietuvą, lygiai kaip per visą Rusiją, perskriejo permainų vėjai. Žmonės atgavo kaikurias pilietines laisves, carai buvo priversti atsisakyti dalies savo neaprybotos valdžios.

Lemiamoji proga atėjo 1918 metais. Rusai buvo nugalėti vo-

kiečių, bet šie savo keliu pralaimėjo karą su Vakarų Sąjungininkais. Pavergtos tautos - jų tarpe Lietuva - numetė svetimą jungą ir per kovą ir aukas atgavo savarankiškumą.

1945 metais įvykių raida vėl pasuko prieš mus: bolševikai iš naujo pasiekė Lietuvą ir joje įstiprino. Kelis metus nusitęsios Laisvės Kovotojų pastangos išmesti raudonusius, pareikalavo tūkstančius aukų, bet neatnešė vaisių. Bolševikų persvara ginklais ir pajėgom buvo perdidelė ir nulėmė karinius veiksmus.

Šiuo metu bent koks sukilimas prieš Kremliaus valdžią Lietuvoje ar kituose pavergtuose kraštuose tikriausiai baigtųsi vengrų ar čekų pavyzdžiu. Taip pat yra sunku laukti perversmo pačioje Sovietijoje. Metams bėgant gal ir įvyks ten nelauktų pasikeitimų, bet niekas negali būti tikras dėl naujos valdžios nusistatymo kaimyninių tautų atžvilgiu. Gerai žinome, kad tiek carai, tiek raudonieji, pasižymėjo kraštuti-

niu grobuoniškumu - tai yra: imperializmu - kitų, mažesnių kaimyninių tautų atžvilgiu. Panašus nusistatymas gali būti panaikintas tik didelių sukrėtimų iš lauko pusės. Prieš kelis šimtmečius švedai, pralaimėję eilę karų Europoje, tapo taikingiausiais žmonėmis pasaulyje. Švedų pavyzdys tinka ir kitiems.

Kokios yra galimybės panašaus sukrėtimo Sovietijos atžvilgiu? Kelis kartus amerikonių - bolševikų karas rodėsi neišvengiamu. Tolimesnieji įvykiai, tačiau, įtikino, kad nei vieni, nei kiti platesnio susirėmimo nenori. Bolševikai jo bijo daugiau negu amerikiečiai, kadangi karas su J.A.V. gali užbaigti jų santvarką, valdžią ir iš viso tolimesnį gyvenimą.

Yra betgi kitas, gan tolimas bet tikras pavojus Sovietijai, kuris gali sudaryti palankias sąlygas Lietuvos ir kitų pavergtųjų tautų išlaisvinimui. Tas pavojus - Raudonoji Kinija. Šiuo klausimu pakalbėsime sekantį kartą.

Leonardas Sruoga.

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires

T. E. 208 - 5027

Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual

Nr. 1.202.109

Director resp. - AGUSTIN STEIGVILAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

Franqueo Pagado

Concesión N° 1384

Tarifa Reducida

Concesión N° 4015

STUDENTŲ DĖMESIUI

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (PLIAS-ALIAS) Centro Valdyba skaito, kad Lietuvos gyvūnų reikalų bei kovos už tautinį išsilaikymą ir Lietuvos laisvę (laimėjimų ir pralaimėjimų) pasauliui pristatymas, ypač svetimom kalbom, visą laiką iki šiol yra nepakankamas. Didesnio įnašo, tačiau galima tikėtis iš dabar besimokančio jaunimo. Taigi siūloma jau dabar jungtis į tą darbą. O ypatingai siekiantieji daktaro laipsnio turėtų pasirinkti tezių temas apie Lietuvą. Tuo būdu būtų atsieltas ne tik mokslinis laipsnis, bet kartu būtų padarytas naudingas įnašas Lietuvos reikalui, pateikiant svarius davinius bei prisidedant prie reikšmingos opinijos sudarymo mūsų tautos reikalais.

Kaip ALIAS padalinys, Washingtone jau šešeri metai veikia UKINIŲ STUDIJŲ Centras, kuris renka ir kataloguoja duomenis apie dabartinės Lietuvos ūkį, socialinę struktūrą ir švietimą. Šie duomenys yra naudingi rašantiems ekonominėm, socialinėm ir politinėm temom. Daug naudingos medžiagos yra ir Kongreso Bibliotekoje.

PLIAS - ALIAS Centro Valdyba numato skirti \$ 200,00 medžiagos rinkimo išlaidoms kiekvienam, kas pasirinkęs temą apie Lietuvą iš bet kurios srities ar laikotarpio. Taip pat numatoma suorganizuoti nemokamą pragyvenimą kurioj nors lietuviškoj šeimoj, jei reikėtų pabūti kurį laiką Washingtone. Temų pasirinkimui ir planavimui, Washingtone taip pat atsirastų pagalba, nes čia yra įvairių sričių lietuvių mokslininkų.

Rašyti: Economy Studies Center, P.O.Box 5770, Bethesda, Md., 20014.

Tėvui Augustinui Steigvilai, MIC. išvykstant ilgesnei kelionei į užsienį ruošiami

ŠEIMYNIŠKI IŠLEISTUVIŲ PIETŪS,

kurie įvyks sekmadienį, birželio mėn. 2 d. 12 val. Lietuvių salėje (Brasil 835, Avell.).

Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

Bilietus išigykite iš anksto arba užsisakykite telefonu: 208-5027.

Jūs kviečia

Draugų būrelis.

IŠ VISO PASAULIO

• Prancūzijos naujas prezidentas Valery Giscard d'Estaing gegužės 27 d. perėmė valdžią į savo rankas. Naujas prezidentas liberalų partijos yra 48 metų amžiaus, žada pradėti naują epochą Prancūzijoje.

• Ispanija atšventė 35 metų pergalės šventę. Gegužės 26 d. Madride įvyko didelė šventė, paminėti pergalę prieš komunistus, kuri buvo laimėta 1939 metų balandžio mėn. 1 d. Karinį parada priėmė pats generolas Franco, kuriam jau sukako 81 metas amžiaus.

• Portugalijos nauja politika. Naujas Portugalijos prez. gen. Spínola, kuris nuvertė seną valdžią, pradėjo tvarkyti kraštą naujais pagrindais; davė visoms partijoms veikimo laisvę, (net komunistų partijai) ir pradėjo derytis su kolonijų sukilėliais. Jau einą prie susitarimo su Naujos Gvinėjos sukilėliais ir toliau bandys susitarti su Angolos ir Mozambiko sukilėliais. Tuomi bus užbaigtas kolonijų karas, užtrūkęs virš 12 metų ir pareikalavęs nemažą gyvybių ir pinigų

• Kissingeris taiko Izraelį ir Siriją. Paskutiniom dienom Hen-

ry Kissingeris pradėjo taikos derytis tarp Izraelio ir Sirijos. Atrodo, kad ši kartą pavyks su taikinti dvi kovojančias puses. Tenka pripažinti, kad Kissingeris yra neeilinis diplomatas, kuris prieš kurį laiką taip pat sutaikė Izraelį su Egiptu.

• Urugvajuje pasikeitimai. Po komandos viršin. Hugo Chiappe Posse pašalinimo iš pareigų, buvo taip pat pašalintas vyriausias karinio štabo viršininkas gen. Dardo Grossi. Atrodo, kad įvyks dar daugiau pakeitimų pačioje valdžioje, ministerių kabinete.

• Heroldas Wilsonas prieš ekstremistus. Š. Airijos protestantai jau per eilę metų kovoja prieš katalikus o paskutiniu laiku išėjo net į streiką, norėdami paimti savo rankon visą valdžią. H. Wilson pareiškė, kad jis neprieis, kad būtų panaikinta demokratija ir įsigalėtų fanatikai protestantai.

• Kovo 8 d. švenčiant Moterų Dieną Raudonojoje aikštėje Maskvoje, kur buvo minios žmonių, viena moteris apie 60 metų amž. apsiplėdė benzinu ir užsidegė ("The News York Times" kovo 10 d.). Nors jos degantys

drabužiai buvo Kremliaus sargų ir praeivių užgesinti, tačiau nežinia ar ji išliko gyva, ar mirė. Tai, atrodo, bus taip pat protestas (prieš sovietų moters "laimingą gyvenimą"), kaip Romo Kalantos ir kitų lietuvių prieš sovietų okupaciją Lietuvoje. E.

• Sovietai 1973 m. plačiai reklamavo labai gerą grūdų derlių. Bet L. I. Breznev pr. m. gruodžio 10 d. Maskvoje uždaramė komunistų partijos posėdyje, kaip rašo kovo 6 d. The New York Times, buvęs labai susirūpinęs duonos klausimu. Jis pasakęs, kad 1973 m. derlius buvęs įvertintas 222,5 mil. tonų grūdų. Prikūlė tik 205,6 mil. tonų. Bet nesant pakankamai pastogių, daug grūdų buvę supilta atvirame lauke. Iš jų maistui ir pašarui beliko 165 mil. tonų. Reikės duonos gabentis iš kitur. E.

• "El Tempo" 1973 m. lapkr. 9 d. numeryje patalpino straipsnį apie "skilimą" tarp Breznevo ir Suslovo Paminėdamas Suslovo apsilankymą Vilniuje ir jo ten pasakytą kalbą, paskelbtą "Sovietskaja Litva", pabrėžia, kad "Pravda" neperspausdino išsiaištos kalbos, o pasitenkino tik jos atpasakojimu, "matomai padarytu kokio nors Breznevo ištikimo žmogaus", išleidžiant viską, kas galėtų sudaryti įspūdį, kad Suslovo ir Breznevo politika nesutinka šimtu procentų. E.

Dr. Vytautui Dambrai ir jo šeimai apleidžiant Argentiną, yra ruošiamos

IŠKILMINGOS IŠLEISTUVĖS

Įvyks Lietuvių parapijoje šių metų liepos 14 d. sekančia tvarka:

11 val. šv. Mišios lietuvių bažnyčioje p. Dambravų intencija;

12 val. Pietūs, Lietuvių salėje.

Pietų metu lietuviška muzika ir meno programa.

Visus lietuvius nuoširdžiai kviečiame dalyvauti.

Jūsų laukia

Rengėjai - Argentinos lietuviai.

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS

Tabare 6950, Cap. Fed., 1974 m. birželio mėn. (sekmadienį), 12 val. savo patalpose ruošia

Antanų, Jonų, Petrų ir Povilų PAGERBIMĄ - PIETUS

Grieš orkestras "OSTENDE".

Prašome bilietus išigyti iš anksto arba rezervuoti telefonais. Skambinkite: A. Ruplėnas: 601-2989, V. Misiūnas: 601-2830; J. Gaidimaukas: 766-1730; J. Mičiūdas: 601-1765. Arg. Liet. Centro Valdyba.

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje ruošia

EUROPOS TAUTŲ ŠOKIŲ FESTIVALĮ

Dalyvauja:

lietuvių, švedų, vengrų, ukrainiečių, graikų šokių ansambliai.

Įvyks SLA salėje, šių metų birželio 15 d. 21 val.

Pabaigoje bendri šokiai, dalyvaujant visų delegacijų atstovams.

Visus maloniai kviečia

SLA Centro Valdyba.

VISI DALYVAUKIME ANTANŲ, JONŲ PETRŲ IR POVILŲ PAGERBIMO PIETUOSE L. C.

JAUNIMUI

JAUNIMAS RUOŠIASI KONGRESUI

N. ZAVICKAITĖ.

KA APTARĖ JAUNIMAS SUVAŽIAVĖS Į PORTO ALEGRE?

Jaunimo Kongreso reikalais P. Alegre mieste, Rio Grande do Sul valstijoje Brazilijoje, balandžio 12 ir 13 d. posėdžiavo Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus jaunimo atstovai. Argentiną atstovavo jaunimo komisijos pirminin. Nelida Zavickaitė. Daugiau negalėjo dalyvauti, nes tomis dienomis (Didžioje Savaitėje) vyko jaunimo studijų savaitė V. Elisoje.

N. Zavickaitė, PLJ Sąjungos narė, atstovavo Argentiną P. Alegre įvykusiame pasitarime kongreso reikalu.

Posėdyje buvo kalbėta daugiau apie kongresą ir nustatyta jo pagrindinės programos gairės, žinoma, su galimais pakeitimais.

KONGRESO ATIDARYMAS

Kongreso atidarymas įvyktų 1975 metų gruodžio 20 d. Buenos Aires mieste. Po jo stovykla su apie 300 dalyvių netoli Bs. As. nors esama gražių vietų Kordobos prov. ar Argentinos pietuose. Kongreso sporto šventė įvyks Argentinoje. Kūčios ir Kalėdos bus atšvęstos stovykloje,

kas suteiktų kongresui ypatingą atspalvį.

URUGVAJUJE

Montevideo mieste būtų pagrindinis talentų vakaras ir gal mažoji tautinių šokių šventė, kurios programą būtų pakartojama ir kituose dviejuose kraštuose. Viena diena būtų skirta praleisti pajūry pailsėti prieš kelionę autobusais į S. Paulo.

BRAZILIJOJE

Visi dalyvautų N. Metų sutikime, o sausio 1 d. prasidės studijų savaitė kurioje numatoma, kad dalyvaus apie 125 atstovai. Čia būtų ir paskutinė "mini taut. šokių šventė". Ekskursijos.

JAUNIMO KONGRESO KOMITETAS

Pagrindinis J. Kongreso komitetas bus sudarytas iš jaunimo atstovų: Argentinos 3, Urugvajaus 3, Brazilijos 3, Pas. Liet. Jaunimo Sąjungos 1, Š. Amerikos 1, (asmuo iš Kanados ar USA, kuris ilgesnį laiką praleistų P. Amerikoje, talkininkaudamas Kongreso ruošoje).

Kiekvienas kraštas pristatys savo atstovus.

FINANSŲ KOMISIJA

Finansų komisija turės kiekvienas kraštas. Nutarta nesteigti bendros kongreso kasos, bet pavesiti Š. Amerikoje Pas. Liet. Jaun. Kongreso finansų komisijai derinti visus finansinius reikalus. Kiekvienas kraštas turi savo kontrolės komisiją.

KONGRESO PAGRINDINĖ BŪSTINĖ

III-jo P. Liet. Jaunimo Kongreso būstinė, kartoteka ir kt. bus Sao Paulo mieste. Prieš kongresą išeis leidiniai trijuose kra-

tuose su ta pačia lietuviška dalimi, o apmokami skelbimai iš to krašto, kuriame bus tie leidiniai platinami. Kiekvienas kraštas turi savo būstinę.

SEKANTIS POSĖDIS

Kitas pasitarimas jau dalyvausiant III PLJK komitetui, kuris turi būti sudarytas iki gegužės mėn. pabaigos, įvyks liepos 20-21 d. Buenos Aires mieste.

KITI NUTARIMAI

Lietuvių Jaunimo Sąjunga jau yra steigama formaliai Argentinoje ir Urugvajuje. Brazilijoje steigsis kartu su Kongreso komitetais. Ji tęs kongreso nustatytus darbus.

ŠVIETIMO MEDŽIAGA

Nutarta ir toliau dalintis švietimo medžiaga, kad būtų palengvintas lietuvių kalbos kursų darbas trijuose kraštuose.

TAUT. ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Kongreso metu įvyks mažoji tautinių šokių šventė su bent 8-10 grupių, iš P. Amerikos. Nutarta prašyti Taut. Šokių Instituto Š. Amerikoje 1975 m. liepos mėn. praversti taut. šokių mokytojų kursus viename trijų kraštų. Būtų šokami V Laisvojo pasaulio lietuvių taut. šokių šventės (1976 m.) šokiai. Kraštai prašomi sudaryti taut. šokių grupes iš vykstančiųjų į kongresą, kaip tai padarė 1972 m. P. Amerika.

BANGA

Sudaryta informacijų lentelė "Bangos" projektui: iš Š. Amerikos atvyktų veiklūs jaunuoliai talkinti ilgesnį laiką, gal 6 ar 12 mėnesių, trijų kraštų jaunimo organizacijoms, švietimui, menui ir kitoms sritims.

nizavime ir pasidalino savo įspūdžius su jaunimu įvairiomis progomis.

Visų pirma abi viešnios buvo priimtoms Argentinos Lietuvių jaunimo suruoštos vaišėse Lietuvių Centre gegužės mėn. 24 d. Vaišes atidarė Lie. Jaunimo Sąjungos Arg. skyiaus pirmininkė p-lė Nelida Zavickaitė, paprašydama tarti sveikinimo žodį ALOS Tarybos pirmininką Arturą Mičiūdą. Į sveikinimo žodį atsakė abi viešnios Gabija ir Laima. Vaišėse buvo nemaža lietuviško jaunimo: viena valdyba, bei lietuviai veikėjai, kaip Centro pirm. A. Ruplėnas, SLA pirm. Raul Stalioraitis, iš liet. parapijos Pijus Gudelevičius ir kun. Aug. Steigvilas bei ponai Survilai ir Zavickai. Nuotratkas padarė P. Ožinskas Svečiai buvo pavaišinti su argentinieškėmis "empana domis" ir vynu. Viešnios pasidalino savo įspūdžius su jaunimu ir esančiais svečiais.

Abi viešnios ankėsi Aušros Vartų lietuvių paapijoje, apžiūrėjo bažnyčią, muziejų ir spaustuvę. Gegužės 26 d. Gabija Juozapavičiūtė dalyvaus jaunimo susirinkime lietuvių parapijoje.

NUOTAIKA

Visi dalyvavusieji posėdyje ši pasitarimą įvertino labai teigiamai. Per trumpą laiką aptarta daug rūpimų reikalų bei sudaryta ateities darbų planai. Visi trys kraštai stengsis įtraukti ir sudominti daugiau lietuvių kilmės asmenų.

Iš Pas. Liet. Jaun. Sąjungos valdybos šiame pasitarime dalyvavo keturi (iš 5). Nutarta kopijuoti dar du nariu: vieną Brazilijoje, kitą Argentinoje. Valdyba ypatingai rūpinsis PLJS suvažiavimu, kuris įvyks studijų savaitėje Brazilijoje (1975 metų pradžioje).

MŪSŲ ŽINIOS

ATEITIS

Ateities ansamblis praneša, kad yra sustabdęs savo veiklą, kadangi neturi pakankamo skaičiaus šokėjų. Šis sprendimas buvo padarytas paskutiniame ansamblio susirinkime šių metų gegužės mėn. 4 d. liet. parapijos patalpose, kuriame dalyvavo: H. Levanavičius, A. Varela, M. Valantinaitė, A. Butrimaitė, A. Dementavičiūtė, L. Dementavičiūtė, V. Lukšas, M. Novillo.

Nuo to momento "Ateities" ansamblio nariai išjungė į Liet. Centro ir SLA ansamblius.

Artimiausiu laiku bus suorganizuota vakarienė, tikslu pagerbti visus buvusius "Ateities" ansamblio dalyvius. Vakarienės datą paskelbsime vėliau.

A. Varela.

ALJS NAUJA VADOVYBĖ

Argentinos Liet. Jaunimo Sąjunga išrinko savo vadovybę, į kurią įeina sekantys asmenys:

Juozas Sueira, Ricardo Caguara - Berisso, "Nemunas"; Ona Butrimaitė, Alicia Dementavičiūtė - liet. parapija; Daniel Sanchez, Rikardas Twaska - SLA; Graciėlė Morkūnaitė, Omar Buceri - Liet. Centras.

"ARG. LIET. JAUNIMAS"

Šekantis numeris "Argentinos Lietuvių Jaunimo" pasirodys gegužės 26 d. Norintieji įsigyti kreipiasi sekančiais telefonais: J. Baltrūnas 208-1055, N. Zavickaitė 766-1427. Kiekvieno numerio kaina 250 pezai, metinė prenumerata - 3.000 pezai.

KURSAI

Birželio mėn. pradžioje prasidės Lietuvos istorijos, geografijos, meno, kultūros kursai Argentinos lietuvių jaunimui. Tai yra III P. L. Jaun. Kongreso pasirošimo pradžia. Pamokos vyks du kartus per mėnesį, kiekvieną kartą kitoje lietuviškoje institucijoje. Kursus praves įvairūs mokytojai. Kursus organizuoja III-jo jaunimo Kongreso komisija.

LIPINUKAI

Iš Venecuelos jaunimo gautas siuntinys su lipinukais. Lipinukų užrašas: "Lituania quiere ser libre". Juos atvežė Gabija Juozapavičiūtė, kur prieš atvykstant lankėsi Venecueloje.

Jaunimas ir šitaip veikia... Onutė Romeikaitė ir Robertas Preikša savo vestuvių dienoje (š. m. balandžio 27 d.). Bet vestuvės nereiškia pasitraukimą nuo lietuviškos jaunimos veiklos.

• "Eglynų snieguolės" taip pasivadino Amerikoje gimusių grupė moterų lietuvių, kurią sudaro trys kartos močiutės, motinos ir dukraitės. Jos savo darbu ir lėšomis jau kelinti metai iš eilės papuošia lietuvišką eglaitę Mokslo ir Pramonės muzėjuje Chicagoje. Joms vadov. Vanda Radavičienė. Tą darbą jos pasirinko savo noru ir nepraso jokios pagalbos iš šalies, nei jokių aukų.

• Kanadoje gyvenanti lietuvaitė Violeta Nešukaitytė yra laimėjusi 400 čempionatų stalo tenise. Dalyvaudama Kanados rinktinėje, ji padėjo iškovoti antrą vietą pasaulio pirmenybėse Valijoje. Kai lankėsi Kinijoje buvo praminę "slaptu drakonu",

nes ji pajėgė suplikti visas Kinijos stalo teniso žvaigždes.

• Kristina Griniūtė, gyv. Š. Amerikoje, suorganizavo ir pati vadovauja medicinos fak. studentų muzikos mėgėjų orkestrui Be populiaros džazo muzikos, ji dažnai įtraukia ir lietuviškų dainų ir šokių melodijas. Orkestras gruodžio 2 d. pasirodė per lietuvišką televiziją.

• Birutė Borodicaitė jauna balerina pasireišianti JAV. ir Europos scenose. Ji yra baigusi šeštadienį lietuvių mokyklą, anksčiau veikė lietuvių jaunimo organizacijose, kalba puikiai lietuviškai, dažnai turi progos pabrėžti, kad yra lietuvaitė.

III-jo PLJK TIKSLAI

1. Palaikyti jaunime, gimusiame išivijoje, lietuviškos ugnį.
2. Vystyti ryšius ir santykius tarp įvairių kraštų lietuvių.
3. Skleisti vienybę ir santaiką tarp visų lietuvių.
4. Skleisti Lietuvos vardą įvairiuose kraštuose.
5. Palaikyti lietuvišką veiklą bendrai.
6. Per akademinę programą susipažinti ir plačiau pažinti rūpimus klausimus ir dabartinę Lietuvos padėtį.
7. Tęsti Lietuvos laisvės troškimą ir siekius.
8. Atlyginti ypatingai JAV ir Kanadai už II JK.
9. Skleisti Lietuvos vardą ir jos laisvės bylą P. Amerikoje.
10. Surasti daugiau nuosirdžių lietuvių.
11. Duoti progos kitų kraštų lietuviams pažinti P. Ameriką ir jos lietuvius.
12. Vystyti vis artimesnius ryšius tarp P. Amerikos lietuvių.
13. Parodyti, kad dar yra lietuvių P. Amerikoje.
14. Plėsti ryšius su tolimesnių vietovių ir apylinkių lietuviams.
15. Būti naudingais kilniam tikslui
16. Asmeniniais pasitenkinti gerai atliktu darbu.

DVI VIEŠNIOS IŠ KANADOS

Gegužės mėn. viduryje Argentinon atvyko dvi lietuvaitės: Laima Gustainytė ir Gabija Juozapavičiūtė, gyvenančios Toronto mieste Kanadoje. Prieš tai jos lankėsi Brazilijoje ir turėjo pokalbius su liet. jaunimo vadovais.

Laima Gustainytė yra baigusi biologijos fakultetą Toronte. Laimos tėveliai Jonas ir Ona Gustainiai yra lietuviai veikėjai. Laima priklauso prie liet. ateiti-

ninkų moksleivių sąjungos valdybos.

Gabija Juozapavičiūtė, Alfonso ir Birutės Juozapavičių duktė, yra baigusi psichologijos mokslus taip pat Toronto mieste. Visą laiką dirba su liet. jaunimu.

Abi viešnios priklausė prie II Pas. Lietuvių Jaunimo kongreso vasaros stovyklos organizavimo štabo Kanadoje. Todėl jos turi nemažą patirties stovyklos orga-

Sekmadienio Dėmėiai

SEKMINIŲ DIDŽIOJI DOVANA

Kiekviena bažnytinė šventė atneša mums savo dovaną: Kalėdos — Kūdikių Jėzų, Velykos — prisikėlusį Kristų, o Sekminės — Šv. Dvasią Guodėją.

Nusikelkime dvasioje į pirmųjų Sekminių vietą. Tai įvyko Jeruzalėje vienoje salėje, pavadintoje "cenakuliu", vakarienių salė, kurioje apaštalai su Marija per devynias dienas užsidarė meldėsi ir laukė atsiunčiant Šventąją Dvasią. Tai įvyko po Kristaus išėjimo į dangų.

Sekminių Dvasios dovanos suteikiamos tiems, kurie jų prašo.

Prieš tai Kristus buvo pažadėjęs apaštalams atsiųsti Šventąją Dvasią Guodėją, kuri turėjo jiems viską priminti ir juos padraštinti.

Apie Šventosios Dvasios atėjimą labai vaizdžiai aprašo Šv. Lukas Apaštalų Darbų knygoje: "Sekminių dieniai atėjus, visi buvo drauge toje pačioje vietoje (Cenakulyje). Štai ūmai pasigirdo iš dangaus ūžimas, lyg kilstančio smarkaus vėjo, ir pripildė visus namus, kuriuose jie sėdėjo. Jiems pasirodė pasidalinę tarsi ugnies liežuviai, ir ant kiekvieno iš jų nusileido po vieną. Visi jie pasidarė pilni Šventosios Dvasios ir ėmė kalbėti visokiomis kalbomis, taip kaip Šventoji Dvasia jiems davė prabilti..." (Apaš. Darbai 2, 1-4).

PREL. KAZIMIERAS URBANAVIČIUS

Dažnai girdim mūsų bažnyčioje giedant "Prieš Tavo altorių" ar "Štai užbaigėm auką gausią", bet kas tas giesmės sukūrė, ne visi žinome. Tų giesmių autorius yra prel. Kazimieras Urbanavičius, literatūrinis jo slapyvardis - Jonas Kmita. Šiomet suėjo 100 metų nuo jo gimimo.

Prel. Urbanavičius gimė 1874 m. sausio 16 d. Kiduliškių km. Marijampolės apskr. Mokėsi Marijampolėje ir Seinų kunigų seminarijoje. Kunigu išventintas 1897 m. Darbavosi Marijampolėje ir Kaimelio parapijoje (prie Jurbarko). Čia įsijungė į lietuvišką veiklą, platino uždraustą lietuvišką spaudą. Jo veiklą pastebėjo žandarų viršininkas ir įtraukė į neištikimų sąrašą. Tada buvo iškeltas į lenkišką Seinų srities parapiją, kur darbavosi 4 metus. Negaudamas leidimo grįžti į lietuvišką parapiją, 1905 metais iškeliavo į Š. Ameriką, kur darbavosi įvairiose parapijose.

Prel. Urbanavičius nuo jaunystės dienų buvo susipratęs lietuvis. Jį į lietuvišką darbą ypa-

tingai pastūmė gimnazijos mokytojas P. Kriaučiūnas. Nuvykęs mokyti į lenkišką Seinų kunigų seminariją, tuojaus įstojo į slap-tą lietuvių klierikų ratelį. To ratelio nariai mokėsi lietuvių kalbos, skaitė uždraustą lietuvišką spaudą ir leido ranka rašytą laikraštėlį. Nuo to laiko jis pradėjo bendradarbiauti ano meto liet. spaudoje. Vėliau jį labai sujau-dino dr. V. Kudirkos mirtis ir, sekdamas jo pavyzdžiu, visas jaunas jėgas paaukojo lietuviškam darbui.

Pirmasis K. Urbanavičiaus — Kmito eilėraštis buvo atspaus-tas 1892 m. Laikui bėgant pasidarė nenuilstamas spaudos darbininkas. Šalia eilėraščių rašė publicis-tinius straipsnius, išleido keletą prozos veikalų, vertė į liet. kalbą kitų tautų kūrinius. Kai kuriems jo eilėraščiams kompoz. Šimkus sukūrė muziką ir šian-dien jie yra giedami lietuvių bažnyčiose.

Amerikoje prel. K. Urbanavičius statė bažnyčias, sales, kūrė lietuviškas parapijas, rūpinosi

jaunimu. Paskelbus nepriklausomybę darė žygius, kad Amerikos vyriausybė pripažintų atsikūrusią Lietuvą. Organizavo rinkliavas ir rūpinosi Lietuvos šalpa. Lietuvos vyriausybė įvertino jo veiklą tėvynei ir apdovanojo jį Gedimino ordenu, o Teologijos - Filosofijos fakultetas jam suteikė garbės daktaro laipsnį.

Prel. Kaz. Urbanavičius mirė 1952 kovo 1 d. Bostone.

BALTŲ TELEGRAMA SOLŽENICINUI

Ciuricho mieste susirinkę į bendrą nepriklausomybės paskelbimo minėjimą Šveicarijoje gyvenantys lietuviai, latviai ir estai, pasiuntė tame krašte esančiam tuo metu Nobeio premijos laureatui Aleksandrui Solženicinui, išsiųstam iš Sov Sąjungos, telegramą:

"Baltų tautų nariai, jų tarpe keli buvę tremtiniai iš Gulago arčipelago, susirinkę Ciuriche, paminėti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės paskelbimo metinę šventę, sveikina Tamstą kaip dąsų kovotoją už žmogaus teises ir už sovietų imperializmo pavergtų tautų laisvą

IŠ KATALIKIŠKO PASAULIO

• Jeruzalės Apaštališko delegato rūpesčiu, Bertliejuje bus atidarytas katalikų universitetas, kurį išlaikys JAV ir Vokietijos katalikiškos organizacijos. Dėstymo kalba bus arabų, o profesoriauti bus pakviesti Krikščioniškų Brolių vienuoliai.

• Netoli Romos - Fucino vietovėje, yra popiežiaus pastatas - Susižinojimo Centras per sateli-

tą, turįs 66 stotis įvairiuose misijų kraštuose. Tai moderniausia susižinojimo pagalba misijoms. Visi pranešimai, pamokos, informacijos siunčiamos trumpomis radio bangomis.

• Kovo 24 d. šv. Petro bazilikoje iškilmingomis pamaldomis ir dalyvaujant popiežiui Pauliui VI, buvo paskelbtas naujas palaimintasis - vokiečių tautos kan-

kinys, Wuerzburgo vy kunigas Liborijus Wagner, gimęs 1593 m. Už ištikimybę katalikų Bažnyčiai ir katalikų tikėjimui bei popiežiui — 1631 m. buvo žiauriai nukankintas.

• Kun. Pranas Litvinavičius, 70 metų amž. ilgametis Vėžaičių (Klaipėdos kr.) klebonas, mirė okup. Lietuvoje. Kunigu išventintas Telšiuose 1935 m. Palaidotas Vėžaičiuose. Kuliuose buvo palaidotas kun. Juozas Našlėnas, gimęs 1909 m. Kunigu išventintas 1935 m. Telšiuose.

• Adomo Mickevičiaus vardo Poznanės universitetas Lenkijoje, išleido Jurgio Ochmanskio studiją apie Vilniaus vyskupiją, Viduramžių laikais. Sukaupta nemaža medžiagos apie Vilniaus vyskupijos bažnytinę organizaciją, Vilniaus kapitulės sudėtį, parapijų tinklą ir jų tvarkymą. Nagrinėjamas laikotarpis nuo Lietuvos krikšto pradžios 1387 m. iki 16 amž. vidurio, kai Lietuvoje prasidėjo reformacijos sąjūdis.

• Čekoslovakijoje religinis persekiojimas vyksta pilnu tempu. Slovakijoje iš 90 klierikų, numatytų ateinančiais metais šventinti į kunigus, 41 buvo pašaukti į karinę tarnybą, nors pagal įstatymus jie neturėjo būti pašaukti. Iš 80 prašymų stoti į seminariją, leista priimti tik 20. Slovakijoje randasi 70 parapijų, kurios dėl kunigų trūkumo neturi kunigo. Visai eilei kunigų, kurie buvo šiais metais išventinti, yra uždrausta eiti kunigo pareigas ir net atnašauti šv. Mišias.

• Vatikano paštas, minėdamas garsiojo armėnų šventojo Nersės IV-tojo Shnorali 800 metų mirties sukaktį, išleido specialią pašto ženklų seriją. Šventasis patriarchas Nersės gvy. XII amž. Armėnijoje, pasižymėjo politine ir religine veikla, gindamas Mažosios Azijos tautų laisvę.

Mielas skaitytojau,
ar jau užsimokėjai
LAIKO prenumeratą?

kun. Augustinas.

apsisprendimą."

Telegramą paskelbė oficiozinė šveicarų telegramų agentūra ir ji buvo atspausdinta daugelyje Šveicarijos laikraščių.

Šveicarijos laikraščiai, sąryšy su A. Solženicino ištrėmimu iš Sov. Rusijos, komentuoja maskvinės tremimų politikos prieštaravimus. Ligi šiol buvo iš krašto ištrėmta ir išpilietinta tik rusų tautybės opozicionieriai, tuo tarpu kai iš nerusiškų — okupuotų kraštų panašiais atvejais laikomi kalėjimuose ar darbo stovyklose. Spauda daro išvadą, kad Maskva bijanti išsiųsti į užsienį žinomesnius neruškiskus opozicinierius, nes aplink juos galįs susitelkti Sovietijos engiamų tautų separatistinis judėjimas.

Tuo tarpu komunistų partija, esanti taip giliai įdiegusi rusuose didžiariusišką šovinizmą, jog eventualinė rusų opozicionierių priešsovietinė veikla užsienyje nesulauksianti plačioje Rusijoje tinkamo atgarsio. Kaip pavyzdį duodama: A. Solženicinas apkaltintas tėvynės išdavimu - išsiųstas užsienį, o tuo tarpu lietuvis Simas Kudirka tik už mėginimą

pasitraukti iš Lietuvos — nuteistas 10 metų sunkaus darbo lageriu.

LATVIŲ ŽYGIS

Gruodžio mėnesio Ženevoje, Šveicarijoje, vyko "saugumo ir bendradarbiavimo" konferencija. Į tą konferenciją atsilankė latvių delegacija, kuri aplankė kelis Vak. Europos delegatus ir įteikė jiems memorandumus. Kitą dieną jie apsilankė Tautų Sąjungos rūmuose, kur susiradę latvių kambarį, išdekoruotą Latvijos vyriausybės neprikl. laikais latviškais tautiniais motyvais, prie to kambario durų pakabino didelį plakatą. Jame buvo pacituotas taikos sutarties su Maskva straipsnis, kuriuo Sov. Rusija "visiems amžiams ir laisvu noru" išsižadėjo visų teisių, kuriuos caristinė Rusija turėjo į latvių žemes. Apatinėje plakato dalyje buvo įrašyta, kad Sov. Rusija nuo 1945 metų yra okupavusi Latviją...

Plakatas, žinoma, neilgai kabėjo, jį nuėmė rūmų sargyba, bet jį matė keli žurnalistai ir šis incidentas buvo užfiksuotas šveicarų ir kelių kitų šalių spaudos atstovų.

